

**Pšeničné zrno, které padne do země,
vydá mnohý užitek.**

1. neděle postní cyklu B

Evangelium (Jan 12,20-33)

Mezi těmi, kdo přišli do Jeruzaléma jako poutníci, aby se o svátcích zúčastnili bohoslužeb, byli i někteří pohané. Ti přišli k Filipovi, který byl z galilejské Betsaidy, a prosili ho: „Pane, rádi bychom viděli Ježíše.“ Filip šel a řekl to Ondřejovi; Ondřej a Filip pak šli a pověděli to Ježíšovi. Ježíš jim na to řekl: „Přišla hodina, kdy Syn člověka bude oslaven. Amen, amen, pravím vám: Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek. Kdo má svůj život rád, ztratí ho; kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný. Jestliže mi kdo chce sloužit, ať mě následuje; a kde jsem já, tam bude i můj služebník. Jestliže mi kdo slouží, Otec ho zahrne počtou. Nyní je moje duše rozechvěna. Co mám říci? Otče, vysvobod' mě od té hodiny? Ale právě kvůli té hodině jsem přišel. Otče, oslav své jméno!“ Tu se ozval hlas z nebe: „Oslavil jsem a ještě oslavím.“ Lidé, kteří tam stáli a uslyšeli to, říkali, že zahřmělo. Jiní říkali: „To k němu promluvil anděl.“ Ježíš jim na to řekl: „Ten hlas se neozval kvůli mně, ale kvůli vám. Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vypuzen. A já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.“ Těmi slovy chtěl naznačit, jakou smrtí zemře.

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Pohané (...) přišli k Filipovi (...) a prosili ho: „Pane, rádi bychom viděli Ježíše.“ Řekové (v tomto překladu pohané) nejsou řecky mluvící Židé, ale rodilí Řekové, kteří se jako proselyté (konvertité) připojili k vyvolenému lidu, nesměli však mít podíl na velikonoční večeři. Chtějí Ježíše vidět, tj. navštívit ho a poznat, protože uslyšeli o jeho skutcích. Jejich prosba svědčí o upřímném hledání (jako u Samaritánky, viz Jan 4,20n.). Příchod těchto proselytů je předznamenáním blízkého obrácení pohanů (srov. Jan 10,16; 11,52).

Přišla hodina, kdy Syn člověka bude oslaven: Ježíš vyhoví jejich prosbě vyvýšením na kříži. Hodina vyvýšení už začala. Je to hodina utrpení (proto se dál říká: „Nyní je moje duše rozechvěná“, v. 27) a oslavení. Oslavením se myslí vnější projevení slávy, kterou Syn měl u Otce před stvořením světa (Jan 17,5). Projevením této moci může Syn přitáhnout všechny k sobě: tak zprostředkovává život těm, kdo věří (Jan 17,2). Příchod této hodiny už nemůže být odkládán, protože svět (zosobněný pohany) přichází za Ježíšem.

Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek: Symbol pšeničného zrna navazuje na předchozí výrok. Z jiného úhlu se mluví o stejné skutečnosti smrti a vzkříšení (u Jana

oslavení začíná už na kříži!). Plodem zrna je množství těch, kteří přijdou k Synu díky oslavení (v. 32). Pohled je zaměřen na temnou hodinu Ježíšovy smrti, která povede k okamžiku světla a radosti.

Kdo má svůj život rád, ztratí ho; kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný: Osud Syna (v odumření a oslavení) má být sdílen také jeho následovníky. Protiklad „nenávidět – milovat“ (nadsazený kontrast je typický pro Janův způsob vyjadřování) má zdůraznit radikalitu sebedarování: je jasné, že nevybízí doslovně k nenávisti vůči sobě, ale k dokonalé svobodě, k nelpění na jakémkoli nároku. Dokonalé seberealizace („život“) je možno dosáhnout darováním vlastního života. Život se přitom nezíská teprve jednou, ale teď, protože už nyní se přechází ze smrti do života, už nyní se dosahuje „oslavení“. Učedníkům se tak předkládá paradoxní zákon, že smrt znamená život. Smrtí se pak myslí darování vlastního života v následování Krista. Následovat Krista znamená dávat svůj život Kristu (nenávidět svůj život, ztratit život pro Krista), podobně jako Kristus dává svůj život (a podobá se pšeničnému zrnku).

„Otče, oslav své jméno!“ - „Oslavil jsem a ještě oslavím“: „Oslav své jméno“ je totéž co „oslav sám sebe“ (jméno zastupuje osobu). Odezva „oslavil jsem a ještě oslavím“ zahrnuje oslavení skrze Syna v minulosti a v přítomnosti (resp. budoucnosti) skrze vyvýšení/oslavení. Oslavení Otce (oslavení = vyzařování moci, slávy, přítomnosti) se totiž děje skrze Syna a oslavení Syna skrze Otce: jedno není možné bez druhého. Otec teď ujišťuje oddaného Syna, že v této hodině „učiní velkým své jméno“, „posvěť jej“ (srov. Ž 138,2; Ez 36,23). Syn tak prožívá pašijové události s pohledem na svého Otce, s jistotou v oslavení (nevidí tedy smrt jako prohru a zmaření).

Nyní nastává soud nad tímto světem: Oslavení Syna jde ruku v ruce s vypuzením vládce světa. V celém textu převažuje pozitivní pohled na „temnou hodinu“. Soud nad světem (kterým se míní část lidí Kristu nepřátelská) lze pochopit tak, že postoj nevíry v Syna přivolává odsouzení a smrt. Takový postoj je odmítnutím Dárce života a života samotného.

A já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě: Vyvrcholením textu je tento verš: oslavení Syna má za následek „přitahování všech“ (zřetelný univerzální aspekt vyvýšení). Triumf nad nepřítelem a získání „všech“ jsou souvztažné momenty vyvýšení. Přitahovat k sobě znamená uvést do Boží životní sféry, do života v plnosti (Jan 10,10). Vyvýšením Syn „odchází“ k Otci a k Otci přivádí i mnohé další. Protože je Syn stále spojený s Otcem (už i na zemi!), pak vyvýšení/oslavení je možné vysvětlit jako přetékání Boží slávy a Božího života navenek na ty, kdo se tomuto životu vírou otevřou a nechají se oživit čili vtáhnout do společenství života mezi Otcem a Synem.

SHRNUTÍ

Ježíš odpovídá tajuplným způsobem na prosbu poutníků, kteří ho chtějí vidět. Neodmítá ani nepřijímá jejich žádost, ale prozrazuje blízkost hodiny oslavení, tj. smrti na kříži. Díky této smrti, která vypadá jako ztráta všech vztahů a života vůbec, naopak získá „hojný užitek“: oslavení. A toto oslavení se paradoxně odehrává na potupném kříži. Kříž, který je zdánlivě vítězstvím tmy, je naopak její porážkou! Vypuzení „vládce tohoto světa“ znamená osvobození pro lidi, kteří tak mohou přijít k Ježíšovi. V největší osamocenosti kříže Kristus přitahuje všechny lidi k sobě! To je nepřímá odpověď na prosbu poutníků: kříž jim umožní, aby přišli k Ježíšovi a uviděli jeho oslavenou tvář.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Ježíš byl jako zrníčko, které padlo do země, zemřelo a vydalo velký užitek. Co myslíš, že to znamená? Napadá tě někdo, kdo takto „padl do země“ a pak „vydal užitek“? Zkus si o tom popovídat s rodiči!

Starší:

Už jsi někdy zakusil radost, když jsi něco daroval? Daroval jsi třeba někomu nějakou věc, nebo jen svůj čas, a on měl z toho radost? Dávat znamená dostávat mnohem víc! V těchto dnech zase zkus někomu jen tak z lásky nabídnout svůj čas, pomoc, něco dobrého...

Zkusme si

Mladší:

Ježíš mluví v tomto čtení o pšeničném zrnku, které padne do země, aby vydalo plody. Viděl jsi někdy, jak semínka rostou? Zkus si tento týden vypěstovat skutečné obilí ze suchých zrněk. Můžeš přemýšlet, proč nám Ježíš toto přirovnání říká, a zároveň máš základ na zajímavou velikonoční dekoraci.

Starší:

V dnešním čtení pro nás bude důležitý verš 25. Zkus ho opsat na pěkný papír a ještě ho ozdob podle vlastního přání. Celý týden ho pak můžeš mít před očima a zamýšlet se nad textem. To, co tě napadne, můžeš buď přidávat přímo k tomuto nápisu, nebo své poznámky uchovat jen pro sebe. Karty můžete vytvářet i při katechezi nebo ve společenství, kde si o týden později můžete o tomto tématu spolu povídat – je to pro přicházející velikonoce velmi důležité!